

Møtereferat

Til: Arbeidsgruppen for bybåndssamarbeidet
Møtegruppe: Arbeidsgruppen for bybåndssamarbeidet
Møtetid og -sted: 22.09.2022, kl. 9:15-11:30, Akersgata 51 og Teams
Til stede: Sølve Brenn Jerm, Asker kommune
Astri Taklo, Bærum kommune
Anders Jørstad, Lillestrøm kommune
Håvard Mageli, Lillestrøm kommune
Tessa Barnett, Nordre Follo kommune
Hanne Caroline Hvidsten, BYM, Oslo kommune
Lise Weltzien, PBE, Oslo kommune
Mathias Vestgård, PBE, Oslo kommune
Arne Torp, Statens vegvesen
Marit Louise Lindholm, Bane NOR
Christoffer Gjendem, Statsforvalteren i Oslo og Viken
Anniken Reinertsen, Viken fylkeskommune
Mads Jørgen Lindahl, Viken fylkeskommune
Toril Skovli, Viken Fylkeskommune
Ellen Grepperud, Ås kommune
Referent: Mathias Vestgård & Lise Weltzien
Referatdato: 22.09.2022
Status: Utkast
Saksnummer: 201601716
Neste møte: 27.10.2022

Møtereferat

1 Godkjenning av dagsorden

Dagsorden ble godkjent. Det ble bemerket at deltakerne ikke hadde mottatt oppdatert innkalling via Outlook.

2 Godkjenning av referat

Referat fra sist møte ble godkjent.

3 Status for prosjekter i bybåndet

3.1 Knutepunktprosjektet

PBE informerte om status i knutepunktprosjektet. PBE har presentert verktøyet for flere aktører. PBE ønsker tilbakemelding på verktøyet innen midten av oktober. Verktøyet vil lanseres på et forkostseminar på Kulturhuset i Oslo fredag 4. november. Det er også avklart at verktøyet vil kobles til tiltakskatalogen som et verktøy, ikke et tiltak. Publisering på tiltak.no vil sammenfalle med lanseringsdato.

3.2 Parkeringsprosjektet

PBE orienterte om at Ullensaker kommune har fått 450 000 NOK i tilsagn fra Miljødirektoratet for deres prosjektsøknad «Klimavennlig parkering i regionbyen Jessheim». Prosjektet skal gi konkrete anbefalinger for løsninger som reduserer trafikk og en mer restriktiv parkeringsstrategi. Prosjektet vil være en oppfølging av parkeringsprosjektet. Det vil kunne være aktuelt å invitere inn Ullensaker kommune til bybåndssamarbeidet på et senere tidspunkt.

Det forventes publisering av sluttrapportene på tiltakskatalogen ila. kort tid.

3.3 Bylogistikk

PBE orienterte om mulig utviklingsprosjekt knyttet til bylogistikk. Det foregår allerede enn del under H7 i RP-ATP. Har 221 000 NOK tilgjengelig som kan benyttes til et utviklingsprosjekt om bylogistikk. Neste møte vil løfte det som er gjort fra før, og hva man eventuelt kan gjøre videre. Tilgjengelig sum er i utgangspunktet ikke nok til et stort prosjekt, men det er mulig å søke klimasatsmidler.

4 Orientering om evaluering av RP-ATP

PBE orienterte om at Oslo kommune og Viken fylkeskommune skal i gang med en bred evaluering av RP-ATP. Evalueringen vil bestå av fire arbeidspakker som skal se på juridiske og ikke-juridiske virkemidler, måloppnåelse og forbedringspunkter. Arbeidet samkjøres med pågående prosess knyttet til plangrunnlag for VFK. Mål om ferdigstilt evaluering i august 2023.

Det legges opp til en bred metodisk tilnærming, men H2 blir et viktig grunnlag. Vi vil også se på andre regioners regionale planer, gjennomføre intervjuer mm. Arbeidet vil gjøres delvis eksternt og delvis internt. Rambøll er allerede i gang med arbeid knyttet til arbeidspakke 1.

Det ble stilt spørsmål om planlagt involvering av kommuner, spesielt kommuner utenfor bybåndet, i evalueringsarbeidet. Metode og mer detaljert opplegg for involvering av alle kommuner innenfor RP-ATPs virkeområde vil konkretiseres ytterligere.

5 Forankring og formidling av RP-ATP administrativt og politisk

5.1 Bakgrunn

Temaet har blitt løftet og diskutert på flere nivåer innenfor Plansamarbeidet tidligere. Ny fylkes- og kommuneinndeling, utskiftning av ressurser, mange overordnede føringer for planlegging og en kompleks styringsstruktur kan påvirke forankringen av RP-ATP, og gjør hovedtemaet aktuelt.

5.2 Forankring og eierskap v/Ellen Grepperud

Tidligere leder av plansekretariatet for utarbeiding av RP-ATP, Ellen Grepperud, fortalte om prosessen knyttet til utarbeidelse av RP-ATP. Plansekretariatet la stor vekt på en omfattende forankring- og involveringsprosess i alle tre hovedfaser av planarbeidet. Se presentasjon for mer informasjon.

Spørsmål/diskusjon

Det ble en diskusjon rundt bruk av media i prosessen, hvor det ble påpekt at selv om oppslagene hadde en negativ vinkling, var det nyttig fordi de skapte debatt og planens innhold nådde ut.

I tillegg fulgte en diskusjon rundt viktigheten av å ha på plass en styringsstruktur for videre forankring når planen vedtas.

Det ble også stilt spørsmål om det var temaer i gjeldende plan som ikke har vært tydelige nok eller vektlagt for lite. Under utarbeidelsen av RP-ATP var det mange diskusjoner knyttet til avgrensningen av arbeidet, eksempelvis rundt omfanget av temaer som bærekraft og by- og tettstedsutvikling. Det kom frem at sosial bærekraft kanskje er et tema som planen ikke har omtalt i like stor grad, og kanskje er et forbedringspunkt i en eventuell revisjon av planen.

Ellen Grepperud, som nå er virksomhetsleder i Ås kommune, fortalte om hvordan Ås kommune har jobbet med temaet sosial bærekraft. Blant annet har kommunen gjennomført en innbyggerundersøkelse om boligpreferanser blant et utvalg eldre og unge voksne i kommunen. Resultatene viste at gode naboer er noe av det viktigste for gode bomiljøer, og en måte å bidra til godt naboskap er gjennom å legge til rette for gode møteplasser.

Det kom også spørsmål om juridiske virkemidler i planen. I arbeidet med RP-ATP var det en diskusjon om man skal bruke bestemmelser eller retningslinjer. Retningslinjer ble blant annet foretrukket fordi disse kan romme mer ambisiøse mål. Dette har vært en måte å håndtere forskjellene blant kommunene, by og land. Forhåpentligvis har de ambisiøse retningslinjene gjort at alle trekker i riktig retning.

Et tema som ble løftet, og som har vært et sentralt diskusjonspunkt i hele RP-ATP sin levetid, er større differensiering av vekstfordelingsprinsippet. I denne sammenheng orienterte Bærum kommune om sitt pågående arbeid med differensiering innenfor mobilitet (se presentasjon fra dagsseminar 31. mai 2022). Bærum kommune har et samlet mål om 60 % andel grønn mobilitet, men har definert soner som vil ha strengere eller mindre strenge mål enn hovedmålet basert på sentralitet. Eksempelvis vil det mål om høyere andel grønn mobilitet i og rundt Sandvika enn i Lommedalen. Metoden med å operasjonalisere mål og peke på konkrete tiltak som vil bidra til

måloppnåelse anses som et nyttig verktøy, og som det også kan være nyttig å se i et større geografisk perspektiv, blant annet når man ser på vekstfordelingsprinsipper.

Styringsstruktur og møtearena for oppfølging av RP-ATP ble drøftet. Bybåndssamarbeidet er en slik arena, mens dialogmøte for ordførere i tidligere Akershuskommuner er en annen arena der oppfølging av RP-ATP er et tema, og hvor det skapes/videreutvikles et eierskap til innholdet i planen.

5.3 Refleksjon, diskusjon og erfaringsutveksling

Runde rundt bordet om forankring av RP-ATP i de ulike organisasjonene

Oslo kommune v/PBE: I henhold til planhierarki følger kommuneplanen i Oslo opp RP-ATPs mål, retningslinjer og føringer. I PBE oppleves det at planen har en sterk politisk forankring i byråd og bystyret. Administrativt er det nok noe ulikheter i planens forankring i ulike byråd. I PBE anses forankring i etatsledelse og i avdeling for byutvikling god. Vi ser imidlertid at vi på avdelinger som jobber med byggesaksbehandling og innsendt plan er noe mer varierende hvilken kjennskap saksbehandlere har til RP-ATP.

PBE ble utfordret på hvordan saksbehandlere har et regionalt perspektiv i plansaksbehandling, med henvisning til detaljregulering for Lilleakerbyen. VFK oppfordret PBE til mer aktivt bruk av regionalt planforum. PBE som planeier bør være tydelig ovenfor nabokommuner i sine forventninger til oppfølging av RP-ATP.

Oslo kommune v/ BYM: PBE i Oslo som følger opp RP-ATP, men det er generelt god kjennskap i seksjonen som jobber med byutvikling og arealplan i BYM.

Bane NOR: følger i stor grad RP-ATPs prinsipper, men påpekte at det ikke nødvendigvis er en like stor bevissthet rundt innhold i RP-ATP, og at arbeidet i liten grad knyttes til oppfølging av RP-ATP. Noe av årsaken til dette kan være at Bane NOR jobber nasjonalt, og dermed har en stor andel regionale planer å forholde seg til.

Bane NOR ble spurt om hvordan de ser ulike knutepunkt i sammenheng, med referanse til Rånåsfoss togstasjon hvor bussen hadde fått en dårligere plassering med tanke på overgang mellom tog og buss til fordel for innfartsparkering. Viktigheten av samarbeid mellom aktører ble understreket, jf. RP-ATPs retningslinje R17 og byvekstavtalen kap. 3.

Statsforvalteren: RP-ATP er godt forankret i avdelinger som berøres av kommunalt planarbeid. RP-ATP brukes aktivt i alt av arbeid knyttet til samordnet areal og transportplanlegging.

VFK: RP-ATP anses som godt forankret i fylkeskommunen. Det gjelder spesielt i avdeling for mobilitet og samfunn og avdeling for kommunale planer.

Bærum: Kommuneplan, arealstrategi og arealdelen følger i stor grad opp det som ligger i RP-ATP. 80/20 følges opp, og politikerne virker å ha en forståelse for planen. Det finnes enkelte arealer som ikke følger RP-ATP, men det har blitt mindre av dette. Det er litt å gå på når det gjelder forankring og informasjon knyttet til RP-ATP blant saksbehandlerne. Dette må være en del av opplæringen når man er nyansatt. Bærum kommune jobber kontinuerlig med politisk forankring av planen. De opplever at politikere er kjent med, og aksepterer, RP-ATP. Administrasjonen er opptatt av å legge frem et beslutningsgrunnlag for politikere som synliggjør

bidraget til måloppnåelse. Et ledd i dette er eksempelvis soneinndelingen nevnt tidligere for mobilitet som konkretiserer og oversetter målene litt i retning av handling.

Nordre Follo: Kommuneplanen oppleves å samsvare med føringer og innhold i RP-ATP. I arbeid med ny kommuneplan har de jobbet aktivt med å be de som gir arealinnspill om å ta stilling til om innspillet er i tråd med arealstrategien (som er i tråd med RP-ATP). Dette førte til vesentlig færre innspill, og det virker også å ha vært en god forankring politisk.

SVV: RP-ATP er hele tiden med som en av føringene SVV skal forholde seg til i Oslo/tidligere Akershus, sammen med OP3 og BVA. Kjennskap til planen er nok mest på overordnet nivå, men man benytter planen aktivt i høringsinnspill. Mindre grad av bevissthet rundt planen ift. prioritering av prosjekter. Omorganisering har nok ført til at færre kjenner til og har et eierskap til RP-ATP.

Lillestrøm: Opplever at det var en sterkere forankring til RP-ATP i tidligere Skedsmo enn i tidligere Fet/Sørumsund, som ligger utenfor bybåndet. Etter kommunesammenslåingen har vekstfordelingen blitt debattert. Lillestrøm har regional by, men har også store, rurale områder. Dette er en utfordring. Byveksttalen og Lillestrøm som part her har bidratt til at kjennskap til RP-ATP er forsterket.

Avslutningsvis ble kommunisering av planens måloppnåelse diskutert. I tillegg til H2-rapporteringen kan det være en idé å utfordre de enkelte kommunene på å rapportere noe om måloppnåelse og hvordan planen følges opp i egen kommune.

6 Eventuelt

Ingen saker ble tatt opp.

Vedlagte presentasjoner:

Presentasjon PBE/Ellen Grepperud